LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Metams prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827—1828
PRICE 5c A COPY

No. 74 **** Richmond Hill 19, N. Y., Penktadienis, Balandžio (April) 15, 1955 **** Metai 44-tieji, Dienraščio 36-tieji.

KRISLAI

Jų "Elta".
Puola poetą Tilvytį.
Ką gi jūs, ponai, davėte?
Su melu netoli nueisite.
Rašo R. Mizara

Lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai Amerikoje palaiko taip vadinamą "Eltą."

Eltą—Lietuvos žinių agentūra, gyvavusi ir gyvuojanti. Ji teikia Lietuvos spaudai žinias.

Dipukai, atvykę Amerikon, tuo vardu čia makliavoja.

Pirmiau ši jų "Elta" teikdavo Lietuvai priešiškai spaudai neva žinias, "pabėgusių iš Lietuvos vokietaičių" pasakojimus apie "negeroves" Lietuvoje.

Pastaruoju laiku ta pati jų "Elta" pradėjo rašyti ilgus straipsnius, kritikuojančius Lietuvos rašytojus!

—:—

Neseniai Naujienose tiipo tos jų "žinių agentūros" raštas, visaip niekinantis žymųjį Lietuvos poetą Teofilių Tilvytį.

Niekinamas ne tik Tilvytis, o ir visi tarybiniai rašytojai, lietuviai ir kitataučiai.

Tai parodo, kad jų "Elta" jau visiškai nusmuko nuo koto; nežino ji už ko griebtis, ką pakišti nelaimingiems tos spaudos skaitytojams.

—:—

Tuojau po Antrojo tarybinių rašytojų suvažiavimo, įvykusio praėjusiais metais Maskvoje, prasidėjo tarybinėje spaudoje plačios ir įdomios diskusijos—diskusijos dėl to, kaip pagerinti, kaip pakelti aukštesniame lygyje tarybinę literatūrą.

Rašytojai-poetai analizuoja spaudoje viešai visokius trūkumus savo kūriniuose, besiryždami juos pašalinti ir duoti tarybiniam piliečiui geresnių romanų, geresnnių pjesių, geresnės poezijos.

Dalykas yra toks: Tarybų Sąjungos žmonių gyvenimas taip greit keičiasi, taip greit žygiuoja pirmyn, kad ne visi rašytojai spėja su juo kartu eiti.

Tai buvo pareikšta ir pačiame suvažiavime — kuriame, beje, dalyvavo ir eilė Lietuvos rašytojų.

Ar reikia dar sakyti, kad tie trūkumai bus pašalinti, bus nugalėti?!

—:—

Man rodosi, dipukiškoji "Elta" geriau padarytų, jei ji, užuot ėmusis plūsti tarybinius rašytojus, panagrinėtų tai, ką gera dipukiški rašytojai bėgyje pastarųjų dešimties metų atliko.

Argi ne kiekvienam aišku, kad dipukiškieji poetai ir rašytojai,—kurių tarpe, be abejojimo, yra žmonių su talentu,—nieko rimtesnio, nieko geresnio ir gražesnio nesukūrė?

Ką didesnio davė dipukai rašytojai?

Ką žymesnio sukūrė dipukai muzikai?

Ką pasiekė jų dainininkai bei aktoriai?

Nieko!

Tiesa, jų vienas žymus aktorius kai kada vaidina rusų trupėje New Yorke, retkarčiais pasirodančioje. Tai ir viskas!

Visa tai, ką dipukiškas talentas šiandien duoda, Amerikos lietuviai jau seniai turėjo.

—:—

O, beje, dipukiški žurnalistai įnešė "kai ką nauja": melo ir plūdimosi meną. Tai pavaizduoja ir kalbamasis "Eltos" raštas apie poetą T. Tilvytį.

Bet su melu ir šlykščiais žodžiais netoli nueisite, ponai!

Komunistų partija prašė aukščiausio teismo, kad atmestų McCarran įstatą

Washingtonas. — Amerikos J. V. komunistų partija kreipėsi į aukščiausiąjį teismą su prašymu peržiūrėti apeliacijos teismo nuosprendį, kad ta partija turi registruotis ir registruoti savo narius. Apeliacijos teismas 2 balsais prieš 1 palaikė taip vadinamos subversyvio veikimo tyrinėjimo tarybos nuosprendį, kad komunistai turi registruotis. Taryba savo nutarimą padarė remiantis McCarrano įstatymu.

Komunistų partijos advokatai patiekė aukščiausiajam teismui 121 pusl. peticiją, kurioje aiškina, kaip McCarrano įstatas stato pavojun ne vien pačių komunistų, bet ir unijistų ir kitų politinių grupių civilines teises.

Peticija nurodo, kad jokia kita Vakarų demokratija nėra šiuo metu uždraudusi komunistų partiją, o vertimas registruotis dabartinėse sąlygose būtų lygus uždraudimui.

Peticiją patiekė advokatai John J. Abt ir Joseph Forer.

Washingtonas. — G. F. Reinhart paskirtas Amerikos J. V. ambasadorium Pietiniame Vietname. Ten taipgi liks generolas Collins, specialus prezidento Eisenhowerio pasiuntinys, kuris veikia kaip P. Vietnamo valdžios patarėjas ir globėjas.

Vidurvakarių sveturgimių gynimo konferencija vyks pažangių lietuvių salėje

Chicago. — Šio mėnesio 30-tą dieną įvyks Vidurvakarių Sveturgimių Gynimo Komiteto sušaukta konferencija. Po atsišaukimu pasirašo profesorius Robert Morss Lovett ir Dr. Anton J. Carlson.

Konferencija įvyks Chicagos lietuvių kultūriniame centre, Mildos salėje.

Vidurvakarių Sveturgimių Gynimo Komitetas dabar darbuojasi, kad apginti toje srityje 39 sveturgimius, kurių pilietybę norima atimti arba kuriuos planuojama deportuoti.

Konferencijoje bus atstovautas ir lietuvių komitetas.

Didžiausioji pasaulio dešra skrenda į JAV

Bonna. — Iš Hamburgo į New Yorką orlaiviu išsiųsta didžiausia pasaulio dešra: ji sveria 90 svarų, yra dviejų ir pusės pėdų ilgio ir apie dešimties colių storio. Ta dešra bus išstatyta mėsos gaminių parodoje.

Senato nariai pagerbė F. D. R.

Washingtonas. — 23 demokratai senatoriai per dvi valandas su puse vienas po kito stojo ir sakė prakalbą, pagerbdami Roosevelto atmintį. Tai buvo trečiadienį, F. D. R. mirties 10 metų proga.

Tarp tų kalbėjusių senatorių radosi tokie liberalai kaip Morse ir Lehmanas, ir tokie reakciniai Pietų demokratai kaip Thurmondas. Liberaliniai demokratai kalbėjo apie F. D. R. kaip Naujosios Dalybos tėvą ir didį prezidentą, kuris jau yra nuėjęs istorijon šalia kitų didžių prezidentų kaip Washingtonas, Jeffersonas ir Lincolnas. Reakciniai demokratai kalbėjo šaltesniu tonu.

Du republikonai, Wiley iš Wisconsino ir Thye iš Minnesotos, irgi rado reikalo prabilti.

Iš Baltojo Namo tuo tarpu pranešama, kad Roosevelto ir Trumano paveikslai, kurie iki šiol kalbėjo gerai matomoje vietoje, nukelti į užkampius, kur jų nematyti. Tuomi sulaužyta tradicija, pagal kurią paskutiniai buvę prezidentai iškabinami svarbiausiose vietose.

Berlynas. — Vakarų Berlyno spauda sako, kad Rytų Vokietijoje greitu laiku prasidės bylos prieš suimtus šnipus. Rytų Vokietija sako, kad virš 500 šnipų paskutiniu laiku atsiųsta iš Vakarų.

New Delhi. — Indija ir Pakistanas susitarė atnaujinti geležinkelinį susisiekimą tarp šių dviejų šalių.

Washingtonas.—AFL radijo komentatorius Edward V. Morgan, kuris kalba per ABC radijo tinklą, sakė, kad Amerikos karingumas Pacifike ją izoliuoja nuo sąjungininkų.

jausia statistika rodo, kad Amerikos Jungtinėse Valstybėse dabar yra 164,367,000 gyventojų.

Paskutiniai pranešimai

Tokyo.— Seismografiniai instrumentai rodo, kad kur nors Kinijoje, gal Čunkingo apylinkėje, o gal kiek toliau į šiaurę, įvyko didelis žemės drebėjimas. Iš Taipei (Taivano) taipgi pranešama, kad ten tas drebėjimas rekorduotas. Einant spaudon, iš pačios Kinijos pranešimų dar nėra. Anot japonų šaltinių, tas drebėjimas buvo labai smarkus.

New Yorkas. — Vietinis mėras Wagneris, eilė daktarų ir pats išradėjas Dr. Salkas sako, kad valdžia turėtų kontroliuoti skiepijimo vaistus. Bet sveikatos ir apšvietos reikalų sekretorė valdžios vardu pareiškė, kad ji tam "dar nemato reikalo." Ji "negalinti tikėti, kad juoda rinka išsivystys."

Paryžius. — Premjeras Faure pasišaukė Amerikos ir Britanijos ambasadorius ir jiems sakė, kad Francūzija stoja už "Trijų Didžiųjų" (vakarų) pasitarimus, po ko reikėtų sušaukti "Keturių Didžiųjų" konferenciją.

Bonna. — Kancleris Adenaueris vyksta į Vakarų Berlyną, nes yra susirūpinęs galima blokada.

Washingtonas. — Corsi sako, kad valstybės departmentas naudojo prieš jį nacines metodas. Ypatingai jis kaltina valstybės departmento saugumo viršininką McLeod, McCartsy'o draugą. Senato sub-komisija dabar tyrinėja visą reikalą.

New Delhi. — Nehru įsakė pravesti nuodugnų tyrinėjimą, kas atsitiko su Indijos lėktuvu, kuris nukrito netoli Indonezijos.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris paskelbė, kad visos NATO jėgos dalinsis atomine informacija, bet Amerika tam tikras informacijos dalis paliks tik sau.

Washingtonas. — Teisingumo departmento atstovas S. E. Sobeloff aukščiausiajame teisme sakė, kad nereikia skubintis visur panaikinti segregaciją mokyklose. Jis sakė, kad prie to reikia eiti "laipsniškai ir atsargiai."

Londono laikraščiai gal vėl pradės išeiti šį penktadienį

Londonas. — Gali būti, kad Londono dienraščiai, kurie sulaikyti streiko jau 20-ta diena, vėl pasirodys šį penktadienį. Bet tam nėra garantijų, nes streikuojantieji unijistai dar negavo to, ko jie reikalauja.

Valdiška tarpininkavimo komisija patarė darbininkams baigti streiką, bet unija dar neatsakė.

Streikuoja 700 elektristų. Jie vieni nebūtų galėję sulaikyti dienraščių išėjimą, bet likusieji laikraščių samdiniai, iš viso apie 23,000, atsisakė pereiti pikieto linijas.

Laikraščių savininkai sako, akd elektristų unija yra komunistų vadovaujama. Vienintelis laikraštis, kuris susitarė su streikieriais ir jau išeina, yra "Daily Worker'is."

New Delhi. — Apie 300,000 žmonių minia iškilmingai priėmė Egipto premjerą Nasserį. Jis sustojo Indijoje pakelyje į Bandungą.

Jakarta. — Vis daugiau delegacijų iš Afrikos ir Azijos šalių atvyksta čia. Beveik visos delegacijos atvyksta į sostinę Jakartą, iš kur vyks į Bandungą.

Varšuva. — Lenkija karo reikalams sunaudoja tik dešimtą dalį savo biudžeto.

Washingtonas. — Amerika išsiųsianti Salko vaksino receptą 57-ioms šalims, įskaitant Tarybų Sąjungą.

Francūzija nesistengsianti gaminti atominius ginklus

Paryžius. — Francūzijos premjeras Edgard Faure pareiškė, kad Francūzija stengiasi žengti pirmyn atominiuose tyrinėjimuose, bet tie tyrinėjimai daromi, sakė jis, tik taikingais tikslais. Francūzija, sakė jis, neturi mažiausio noro įsivelti į atominio ginklavimosi lenktynes. Ji negamins nei atominių nei vandenilinių bombų.

Faure tas mintis išreiškė spaudos konferencijoje. Jis taipgi kalbėjo apie padėtį Vietname. Anot jo, Amerika ir Francūzija glaudžiai bendradarbiauja, kad palaikyti ramybę ir tvarką pietinėje to krašto dalyje. Jis nieko nesakė apie tai, kad amerikiečiai ir francūzai remia skirtingas puses vidujiniuose ginčuose tarp premjero Diemo ir sukilusių sektų.

Taipei.—Kai Čiangas radoso Quemoy salelėje prie pat Kinijos kranto, Amerikos kariniai laivai ir orlaiviai jį saugojo, kad jis nepatektų į liaudiečių rankas. Quemoy randasi 5 mylių atstume nuo Kinijos žemyno. Iš salos Kinijos krantas aiškiai matomas.

Čiangas ten lankėsi su savo žmona.

Hanoi. — Diemo agentai terorizuoja Haiphongo gyventojus, verčia juos evakuotis į pietus. Haiphongas pagal Ženevos sutartį greitu laiku pereina į liaudiečių rankas.

Dar šiais metais visi bus įskiepyti prieš paralyžių Dr. Salk išrastais vaistais

New Yorkas. — Vaistai prieš vaikų paralyžių, prieš polio, išrasti ir greitu laiku prasidės skiepijimas, bet milijonai tėvų dabar bando sužinoti, kaip ir kada jų vaikai gali būti įskiepyti. Visi pripažįsta, kad daktaro Salko išrastųjų vaistų dar nepagaminta pakankamai, kad visus aptarnauti. Vieninteliai, kurie įskiepijimus gaus be jokių sunkenybių, yra pradžios mokyklų pirmo ir antro skyriaus vaikai, nes jiems polio labiausiai grėsia.

Bet tuo tarpu kitokio amžiaus vaikai jau registruojami savo tėvų pas privatiniųs gydytojus, kad jie būtų pirmi iš eilės skiepijimui. Gydytojai, kaip pranešama, ims po $10 už skiepijimą, nors yra pavojaus, kad turtingesni tėvai, skubindami savo vaikų skiepijimą, mokės daugiau ir atsiras gydytojų, kurie sutiks pasinaudoti tokia "juodąja rinka."

Kol kas dar nežinia, kaip gydytojai gali tuos vaistus gauti. Pats Dr. Salk ir jo asistentai pageidauja, kad vaistas būtų valdžios kontroliuojamas, kad po pirmo ir antro skyriaus vaikų būtų skiepijami trečio ir ketvirto ir vaikų darželių vaikai, ir taip laipsniškai kiti, einant nuo labiau pavojingo amžiaus iki mažiau pavojingo.

Jeigu ta sistema būtų pravesta, privatinių gydytojų nereikėtų ir jie negautų to vaksino. Bet tas planas, kaip matyti, nebus pravestas gyvenime, nes privatiniai gydytojai jau kalba apie skiepijimą. Matyti, kad jie galės tuos vaistus pirkti iš farmaceutinių kompanijų.

Vaistų kompanijos užtikrina, kad dar prieš šios vasaros vidurį (polio epidemijų laiką) šalyje bus pagaminta pakankamai vaistų, kad įskiepyti visus vaikus, o metų pabaigoje įskiepyti bus ir visi suaugę, kurie to pageidaus.

Išradėjo pagerbimas

Daktaras Salk, kuris tik kelios dienos atgal buvo nežinomas apart daliai mediciniško pasaulio, dabar yra vienas geriausiai žinomų žmonių. Jau pranešta, kad jis gaus visą eilę pagerbimų nuo įvairių medikalių sąjungų ir įstaigų. Taipgi kalbama apie tai, kad jam bus duotas Nobelio pryzas.

Jo išradimas, sako medikai, padarys galą ligai, kuri kankino pasaulį nuo pat ankstyvų priešistorinių laikų. Vaikų paralyžius buvo plačiai paplitęs senovės Egipte ir senuose egiptiečių piešiniuose rodomos polio aukos.

Europos polio ekspertai teigiamai atsiliepė apie Salko išradimą. Kaip tik bus gautos formulės, ten taipgi bus pradėta tą vaksiną gaminti. Jo gaminimui reikia bezdžionių inkstų. Indija yra pasižadėjusi eksportuoti tam tikslui daugiau bezdžionių.

Austrai ir T. S. arti sutarties

Maskva.—Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministras ir Austrijos kancleris Raabas pareiškė spaudos atstovams, kad jie numato gerus rezultatus iš tarp tų dviejų šalių vedamų derybų. Kai kas mano, kad Tarybų Sąjunga ir Austrija jau yra visai arti sutarties.

Derybos vedamos, kaip pabaigti Austrijos okupaciją, kuri tęsiasi jau dešimtus metus. Kaip yra žinoma, Austriją okupuoja, panašiai kaip Vokietiją, keturios jėgos: TSRS, JAV, Britanija ir Francūzija.

Paskutiniai dar neoficialiai pranešimai sako, kad susitarimas jau pasiektas. Taipgi pranešama, kad amerikiečiai ir kitos okupacinės jėgos pilnai informuojamos apie austrų - Sovietų pasitarimus.

Kipro graikų patriarchas bus Badungo konferencijoje

Nicosia.—Vyriausias Kipro salos graikų pravoslavų patriarchas, arkivyskupas Makarios, paskelbė, kad jis vyksta į Azijos - Afrikos konferenciją Badunge, Indonezijoje. Makarios ten dalyvaus ne kaip delegatas, bet kaip svarbus stebėtojas.

Makarios paaaiškino, kodėl jis ten vyksta: Kipro gyventojų dauguma, graikai, nori vienybės su Graikija, nori atsikratyti britų kolonialio jungo. Dauguma šalių, kurios dalyvaus Badungo konferencijoje, vienu metu buvo kolonijos arba dar randasi pusiau - kolonialiame stovyje. Tokiu būdu Badunge susirinks jėgos, kurios simpatizuoja Kipro gyventojų kovai prieš britus.

Makarios sakė, kad patys britai atsakomingi už nepriklausomybės kovotojų pravestus teroristinius aktus prieš juos, nes britai Kipro žmones išveda iš kantrybės.

ORAS NEW YORKE
Giedriau ir šilčiau.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President JOHN GRYBAS; Secr-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$8.00	Canada and Brazil, per year	$9.00
United States, per 6 months	$4.50	Canada and Brazil, 6 months	$5.00
Queens Co.	$9.00 per year	Foreign countries, per year	$10.00
Queens Co.	$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Didingi Kinijos laimėjimai

Faktai ir skaičiai
Sėkmingai vyksta Kinijos Liaudies Respublikoje šalies industrializavimas.

1953 metais Kinijoje pradėtas vykdyti pirmasis penkmečio planas, kurio pagrindinis uždavinys yra išvystyti sunkiąją pramonę, kaip socialistinio šalies industrializavimo pagrindą. Penkmečio pabaigoje visos pramonės produkcija padidės du kartus.

-:-

1953-1954 metais — per pirmuosius dvejus pirmojo penkmečio metus, Kinijos pramonė pasiekė naujus laimėjimus. Jeigu 1949 metais šiuolaikinės mechanizuotos pramonės daliai teko 17 procentų viso liaudies ūkio bendrosios produkcijos, tai 1954 metais ši dalis sudarė jau 33%.

-:-

Ypatingai smarkiai vystosi mašinų statyba — sunkiosios pramonės šerdis. Jau dabar Kinijos mašinų gamybos pramonė, kurios gomindanininkams valdant iš viso nebuvo, išleidžia daugiau kaip 1,900 staklių ir mašinų tipų, tame tarpe įvairias metalo apdirbimo stakles, kasyklių ir šachtų įrengimus, stambias hidroturbinas ir transformatorius. Sutvarkyta keleivinių ir prekinių vagonų, garlaivių gamyba.

-:-

Iki 1954 metų lapkričio 30 d. juodosios metalurgijos įmonės įvykdė bendrosios produkcijos gamybos metinį planą ir ketaus, specialiojo plieno valcavimo gamybos metinius planus.

-:-

Iki 1954 metų gruodžio 13 dienos valstybinės anglies šachtos įvykdė gamybos planus 100.2%. Anglies gamyba 1 darbininkui padidėjo palyginti su 1953 m. vidutiniškai 15 tonų.

-:-

1954 metais Kinijoje buvo baigta daugiau kaip 40 naujų specialiųjų geležinkelio šakų statyba.

Kinijos Komunistų partijos išmintingos politikos dėka išspręstas agrarinis klausimas — pagrindinis Kinijos revoliucijos klausimas. Daugiau kaip 300 milijonų Kinijos valstiečių, amžiais vilkusių dvarininkų jungą, gavo nemokamai 27 milijonus hektarų žemės.

-:-

Kinijoje auga žemės ūkio gamybinių kooperatyvų, savitarpio darbo pagalbos brigadų ir kolūkių skaičius. 1954 metų rudenį šalyje buvo 225 tūkstančiai gamybinių kooperatyvų. Šių metų pavasaryje žemės ūkio gamybinių kooperatyvų skaičius turi pasiekti 500 tūkstančių. Jei savitarpio darbo pagalbos brigados ir kooperatyvai 1950 metais sudarė 11 procentų visų valstiečių kiemų, tai 1954 metų rugpiūtyje — 60 procentų visų valstiečių kiemų. Kinijoje sukurta daugiau kaip 400 kolūkių.

-:-

1954 metais, nepaisant didelio potvynio, bendras grūdų surinkimas šalyje 3 procentais viršijo 1952 metų lygį. Grūdinių kultūrų pasėlių plotas sudarė daugiau kaip 128 milijonus hektarų, tai yra 2.6 su viršum milijono hektarų daugiau, negu 1953 metais. Bendras grūdų derlius siekia 170 milijonų tonų, t. y. 1.5 karto daugiau, negu 1949 m.

-:-

Kinijos kultūrinės revoliucijos didelius laimėjimus ryškiai parodo spartus liaudies švietimo augimas. 1953-1954 metų žiemą šalyje mokėsi 130 milijonų suaugusių ir vaikų. Kinijoje pereitaisiais mokslo metais buvo daugiau kaip 504 tūkstančiai pradinių ir vidurinių mokyklų, kuriose mokinių skaičius sudarė daugiau kaip 55 milijonus žmonių. Tai daugiau, kaip du kartus, negu gomindanininkams valdant.

-:-

1954 metų pradžioje šalies miestuose ir kaimuose buvo daugiau, kaip 2,470 kultūros namų ir 4,560 kultūros bazių.

-:-

Liaudies Kinijoje vykdoma visa eilė priemonių gerinant motinos ir vaiko sveikatos apsaugą. Per penkerius metus vaikų darželių skaičius išaugo 30 kartų. Dabar vaikų darželius lanko 425 tūkstančiai vaikų —226.% daugiau, negu 1946 metais. Šalyje leidžiama 9 vaikų laikraščiai ir žurnalai, išleista vaikams 3 tūkstančiai knygų.

-:-

Nuolat auga Kinijos Liaudies Respublikos tarptautinis autoritetas. Jau daugiau kaip 25 valstybės su 1 milijardu gyventojų nustatė ir nustato diplomatinius santykius su Kinijos Liaudies Respublika.

-:-

Smarkiai plečiasi Kinijos užsienio prekyba, ji viršijo ikikarinį lygį ir nuolat auga. 1953 metais ji padidėjo palyginti su 1936 metais 357 procentais. Priešingai amerikiečių priešiškam diktui, pastaraisiais metais žymiai išsiplėtė Kinijos prekyba su kapitalistinėmis šalimis. Daugiau kaip 50 kapitalistinių šalių užmezgė su Kinijos Liaudies Respublika prekybinius santykius.

Paryžius. — 250 Herault departmento miestelių ir kaimų mėrų atsistatydino masiniai, protestuodami prieš valdžią, nes ji leido vyno kainoms nukristi.

Roma. — Neo fašistinis Italijos parlamento deputatas Roberto Mieville tapo užmuštas automobilio nelaimėje.

ĮVAIRUMAI

Prof. Bruno Pontekorvo spaudos konferencija

Kovo 4 d., TSRS Mokslų akademijoje įvyko Stalininės premijos laureato, profesoriaus Bruno Pontekorvo spaudos konferencija tarybinės ir užsienio spaudos atstovams.

Spaudos konferenciją atidarė TSRS Mokslų akademijos Prezidiumo vyriausiasis mokslinis sekretorius akademikas A. V. Topčijevas. Jis pristatė spaudos konferencijos dalyviams prof. B. Pontekorvą.

—Ponai žurnalistai, bičiuliai, draugai, — pasakė Bruno Pontekorvo,—Mokslų akademija pranešė man, kad kai kurie iš jūsų nori matyti mane ir pasikalbėti su manimi. Aš manau, kad atviras pasikeitimas nuomonėmis visuomet būna naudingas. Todėl aš labai džiaugiuos, galėdamas susitikti su jumis draugiškam pasikalbėjimui. Jūs, žinoma, perskaitėte pareiškimą, kurį padariau spaudai. Todėl kalbėsiu trumpai.

Kaip jūs žinote, 1954 metų gruodžio mėnesį Atlanto blokas priėmė labai rimtą nutarimą. To bloko šalys nutarė pasiruošti atominiam karui, laikydamos atominį ir vandenilinį ginklą teisėtu ginklu. Aš esu Tarybų Sąjungoje jau ketveri metai ir galėjau isitikinti, jog tarybinė liaudis, visa tarybinė liaudis, kovoja už taiką ir Tarybinė vyriausybė imasi visų priemonių užkirsti kelią karui.

Aš noriu kreiptis į visus dorus žmones ir ypač į mokslininkus, į fizikus, kurių daugelį aš pažinojau asmeniškai, su kuriais dirbau, ir kuriuos aš gerbiu, didelio proto žmones, prašyti juos, kad jie apibrėžtų savo pozicijas.

Šiandien negalima stovėti nuošalyje! Kapitalistinių šalių reakcinė geltonoji spauda užtemdo daugelio žmonių sąmonę. Tačiau yra dalykų, sako Pontekorvo, kuriuos turi suprasti net vaikai. Pavyzdžiui, kaip galima tikėti, kad Tarybų Sąjunga grasinanti Jungtinėms Valstybėms, kurių karinės ir aviacijos bazės yra arti TSRS? Tautų valingas taikos siekimas didelis, ir tautos nugalės.

Pažymėjęs, kad kapitalistinių šalių spaudoje apie ji buvo skleidžiama daug visokiausių fantastinių, šmeižiškų prasimanymų, Pontekorvo paprašė žurnalistus perduoti jo tėvams ir giminėms užsienyje sveikinimus nuo jo ir jo šeimos.

Toliau profesorius Pontekorvo atsakė į gausius korespondentų klausimus.

S. Johnsonas (Amerikos agentūra Associated Press): Ar jūs galėtumėte pasakyti mums, kur jūs dabar gyvenate?

Atsakymas: Žinoma, galiu. Aš turiu butą Maskvoje ir vasarnamį Pamaskvyje.

Tas pats korespondentas klausia: Ar teisinga, kad su jumis čia nėra žmonos ir vaikų?

Atsakymas: Ne, neteisinga. Mano šeima yra su manim.

S. Willandas (Anglijos Reuterio agentūra): Ar jūs galėtumėte papasakoti, kurių priemonių jūs ėmėtės, kai nutarėte palikti Angliją?

Atsakymas: Anuomet užsienio spaudoje pasirodė daugybė fantastinių versijų šiuo reikalu. Jūs galite pasinaudoti bet kuria jų. Viena neginčijama: aš nenukritau iš mėnulio.

Italijos laikraščio "Unita" korespondentas Dž. Bofa pažymi, kad profesoriaus Pontekorvo pareiškimas, žinoma, sukėlė ypatingus atgarsius jo gimtinėje — italų tautos tarpe. Jis klausia, ar profesorius Pontekorvo nenorėtų per laikraštį "Unita" kreiptis į italų tautą.

Atsakymas: Aš žinau, kaip daug daro italų tauta, kaip ji kovoja už taiką. Aš reguliariai su didžiuliu malonumu skaitau "Unitą." Perduokite italų tautai sveikinimą ir raginkite ją dar atkakliau ir nenuilstamai kovoti prieš karą, už taiką, už atominio ginklo uždraudimą.

S. Willandas: Savo pareiškime, paskelbtame tarybinėje spaudoje, jūs kalbate apie tai, kad Tarybų Sąjunga pirmoji panaudojo atominę energiją taikiems tikslams. Tačiau ten pat jūs pasakėte, kad tuojau po karo TSRS dar buvo atsilikusi atominės energijos srityje. Koks buvo jūsų asmeninis indėlis į atominės technikos vystymą Tarybų Sąjungoje?

Atsakymas: Mano indėlis į pirmosios atominės energijos varomos elektrinės sukūrimą lygus nuliui. Kaip sakiau savo pareiškime, nuo to laiko, kai esu Tarybų Sąjungoje, aš dirbau ir dirbu aukštųjų energijų fizikos srityje. Prieš kelerius metus man teko svarstyti kai kurias apsaugos problemas nuotaikiems tikslams naudojamų reaktorių išsplinduliavimo. Bet reikia dorai pasakyti, kad mano patyrimas šioje srityje buvo žymiai mažesnis už tarybinių mokslininkų patyrimą. Jūs, žinoma, suprantate, kad yra didelis skirtumas tarp branduolinio reaktoriaus, atiduodančio savo šilumą upei, kaip, pavyzdžiui, Kanadoje, ir tokio reaktoriaus, kuris varo ištisą elektrinę.

Amerikos laikraščio "New York Times" korespondentas K. Daniels paklausė, kada profesorius Pontekorvo gavo Stalininę premiją, kurio laipsnio ir už ką.

Atsakymas: Aš gavau antrojo laipsnio Stalininę premiją kartu su jaunuoju tarybiniu mokslininku Selivanovu 1954 m. pradžioje už 1952 m. atliktus darbus aukštųjų energijų fizikos srityje.

Laikraščio "New York Times" korespondentas sako, kad prieš atvykdamas į Tarybų Sąjungą profesorius Pontekorvo buvo Britanijos pilietis. Ar jis išsaugojo savo pilietybę? Jeigu ne, tai ar jis priims tarybinę pilietybę?

Profesorius Pontekorvo atsakymui parodo korespondentams tarybinį pasą.

S. Johnsonas klausia: Ar profesorius gali pasakyti, ką jis dabar dirba

Atsakymas: Žinoma, nes tie darbai skelbiami. Kaip jau sakiau, aš dirbu aukštųjų energijų fizikos srityje ir, jeigu tai jums bus suprantama, pasirengęs duoti smulkesnį atsakymą.

Korespondentas pareiškia, kad jis abejoja, ar galės suprasti smulkius paaiškinimus.

S. Willandas klausia: Jūs sakėte, kad jūsų indėlis į pirmosios Tarybų Sąjungoje pastatytos atominės elektrinės kūrimo darbus lygus nuliui. Ar galite jūs sakyti, kad jūsų darbai, pradedant nuo 1950 metų, skirti, jeigu ne takiems tikslams, tai, gal būt, kariniams?

Atsakymas: Nuo to laiko, kai atvykau į TSRS, man buvo suteiktos visos galimybės dirbti taikaus atominės energijoss panaudojimo srityje. Aš apsirinkau aukštųjų energijų fizikos sritį. Man buvo suteikta galimybė naudotis savo darbams milžinišku sinchro-ciklotronu.

Londono laikraščio "Daily Worker" korespondentas R. Parkeris klausia: Ar profesorius yra tos nuomonės, kad darbai, kuriuos jis dabar dirba, didesniu mastu skirti žmonių labui, negu jo veikla Anglijoje? Profesorius Anglijoje turi daug draugų. Ar jis nenori dėl Anglijos vyriausybės pastarųjų nutarimų apie vandenilinės bombos gamybą, o taip pat to darbo, kuris Tarybų Sąjungoje dirbamas atominei energijai panaudoti taikiems tikslams, šviesoje kreiptis kokiais nors žodžiais į savo draugus anglus?

Atsakymas: Tarybų Sąjungoje atominės energijos panaudojimui taikiems tikslams teikiama pirmaeilė reikšmė, ko niekaip negalima pasakyti apie pažiūrą į šį klausimą kapitalistinėse šalyse. Mano raginimas, kuriuo aš kreipiuosi į mokslininkus, ypač į fizikus, be abejo, buvo taip pat skirtas ir anglų fizikams. Aš jaučiu draugystės ir didelės pagarbos jausmus daugeliui anglų fizikų ir ypač laboratorijos, kurioje aš dirbau, direktoriui profesoriui Kokroftui. Aš turiu pasakyti, kaip jau esu pažymėjęs savo pareiškime, kad daugelis tų mokslininkų, didelių gabumų fizikai, dori žmonės, geltonosios spaudos visiškai apakinti. Tik tuo galima paaiškinti kartais nuomones, kurių jie laikosi apie Tarybų Sąjungą. Savo pareiškime aš pateikiau tokį pavyzdį.

K. Brodnėjus (Amerikos agentūra United Press): Pareiškime, kuris paskelbtas spaudoje, profesorius ragina visus mokslininkus-fizikus protestuoti prieš karinį atominės energijos panaudojimą ir nurodo, kad TSR Sąjungoje svarbiausias dėmesys skiriamas atominės energijos panaudojimui taikiems tikslams. Ar Tarybų Sąjunga dirba ir karinio atominės energijos panaudojimo srityje?

Atsakymas: Jūs užmirštate, kad Tarybų Sąjungos vyriausybė visuomet vykdo nenuilstamą kampaniją už atominio ginklo uždraudimą, ko negalima pasakyti apie kitas vyriausybes.

Tas pats korespondentas klausia: Tai, ką jūs atsakėte, yra žinoma iš spaudos. Man įdomu, ar TSR Sąjungoje dirbami darbai karinio atominės energijos panaudojimo srityje? Po-

(Tąsa 3-čiam pusl.)

Žmogus ir visata

Ligonbutyje valandos nykios ir nuobodžios. Dienos ilgos. Bandai žmogus apie šį-tą mąstyti, bet mintys, lyg žvirblių būrys žabuose vėjui pūstelėjus, ir vėl pakrinka. Bandai užmigti, bet, lyg vėžys įsiraizgęs minčių razginėse, vartaisi ir negali užmigti. Problemų virtinės. Bandai jas išrišti. Bet jų tiek daug ir taip supainiotos, kad negali jų išraizgyti. Turi viltį, kad pasveiksi ir vėl bus viskas gerai. Gydytojas irgi tą patį pranašauja. Bet, visgi, rūpi. Gretimoje lovoje jūreivis, kuriam veidas buvo apdegintas. Užvedėm kalbą. Po pusvalandžio pokalbis nuslinko į paprastumą. Ir vėl tyla.

Jau seniai rašiau. Plunksna aprūdijus ir nelanksti. Bet gulint lovoje minčių eibės, lyg būriai paukščių,—tai nusileidžia į lankas, į gluosnius, tai vėl kyla į dangaus mėlynę — beribę erdvę, kur jos bando išmatuoti visatos beribę ir atidengti jos paslaptis.

Daug sugestijų. Daug medžiagos. Bet ta medžiaga kieta, paslaptinga, beribinė. Kaipgi iš jos sulipdyti realų vaizdą?

Na, bandysiu.

Žmogaus mintys ligoje gali būti sukraipytos ir nedarnios. Iš jų gali pasidaryti ne kūrinys, bet šiupinys. Tačiau jų yra labai daug. Tai ir bandysiu jas užrekorduoti taip, kaip jos man skverbiasi į vaidentuvę. Jei pasidarys šiupinys, tai lai redaktorius išvėto kūkalius iš kviečių. O jei vien kūkaliai, lai redaktorius viską pasiunčia į gurbą. Jei šis mano rašinėlis ir nematys laikraščio šviesos,—tiek to. Aš jį rašydamas turiu šioki-tokį užsiėmimą ir pasitenkinimą. Pūti ir rūdyti žmogui be užsiėmimo reiškia tą patį ką ir negyventi. Ypač protiška stagnacija gali būti slenkstis į beprotystę.

Žmogus ir Visata — beribinė tema. Tonus popieriaus ir jūras rašalo genijai suvartojo apie tai rašydami. Bet beribėje erdvėje ne tik aras, bet ir žvirblis skrajoja. Net žvirblis gali ką nors pamatyti, ko aras nepatėmijo.

Palyginus su visata, žmogus yra niekas. Medžiagos atžvilgiu jis yra nepalyginamas. Vienas iš anglų poetų yra išsireiškęs apie žmogų iš medžiagos atžvilgio šiaip: Žmogus Visatoj yra mažytis burbuliukas pūliuojančios medžiagos. Pagal chemikų apskaičiavimą žmogaus kūne randasi apie porą viedrų vandens, dvi - trys rieškučios kalkių, truputis fosforo užtręšimui vieno rožių kelmo, trejetui vidutinių vinių geležies ir įvairių įvairiausių kitokių medžiagų. Kaip matote, žmogaus kūno medžiaga, palyginti su Visata, yra infinitesimalė, bet įvairi, sudėtinga.

Tiek apie žmogų iš medžiagos atžvilgio. O ką gi apie Visatą, į kurią įeina ne tik saulė, visos planetos, matomos ir nematomos žvaigždės ir visi žvaigždynai? Kadangi Visata ir laikas yra beribiai, tai apie juos galima labai daug pasakyti, bet ne daugiau, negu žmogaus protas sugeba aprėpti.

Pagal fizikos mokslą ir vėliausius patyrimus, Visata — visi dangaus kūnai, kaip tai saulė, planetos, žvaigždės ir žvaigždynai — yra niekas kitas, kaip tik sukoncentruota energija. Medžiaga ir energija yra vienas ir tas pat, tik skirtingose formose. Kitais žodžiais, pradedant nuo mūsų planetos, žemės kamuolio, baigiant smėlio kruopele pajūryje, arba pradedant liepsnojančiu mūsų saulės kamuoliu ir baigiant iš kamino krentančia žiežirba, yra niekas kitas, kaip tik energija tam tikrame laipsnyje sukrekėjimo.

Sukrekėjimą energijos (arba jėgos) į medžiagą galima dar ir šitaip įsivaizduoti. Dangaus mėlynėje slankioja palšas debesėlis. Jis saulės spindulių pasidabruotas bei paauksuotas ir lengvas, lyg pūkai. Jis dangaus mėlynėje zuja šen ir ten. Jis pilnas energijos. Orui atvėsus jo forma keičiasi. Jis pavirsta į vandens lašus. Lyja lietus. Užtvindo upes, išplauna tvenkinius, užlieja laukus ir daug visokių kitokių eibių pridaro, iki garų forma pasikeičia į skysčio formą. Vėliau, užėjus šalčiams, skystis — ežerų, upių, net ir jūrų paviršius — pavirsta į ledus.

Kaip matote, energingas debesėlis garų formoje pasikeitė į vandenį — skysčio forma, mažiau energingą, o skysčio forma pasikeitė į ledus — kietos medžiagos formą, dar mažiau energingą. Bet vanduo susideda iš dvejų elementų, būtent, vandenilio (hydrogeno) ir deguonies (oxigeno). Tas pats sudėtinis vanduo buvo garų formoje prie aukštesnio laipsnio temperatūros, kiek žemesnėje temperatūroje jis buvo skysčio formoje ir dar žemesnime temperatūros laipsnyje jis pavirto į ledą, kietos medžiagos formą. Jis, reiškia, sukrekėjo iš energingo debesėlio garų formoje į bejėgę kitą medžiagą, į ledą.

Visatoje visi kiti elementai ir sudėtiniai panašiai keičiasi. Nei ant milijoninės dalies sekundės niekas nesustoja keitęsis. Taip per amžius ir be perstojimo medžiaga keičiasi į energiją ir energija į medžigą. Šių dienų mokslininkai įrodo, kad energija ir medžiaga yra vienas ir tas pats.

Į Visatos santvarką būtinai įeina laikas. Nes be tam tikros vienutės laiko visi tie keitimaisi tarp energijos ir medžiagos, visas Visatoje judėjimas ir pati žmogaus asmenybė neturėtų jokios prasmės. Bet kaip žmogaus protas negali aprėpti Visatos ribų, taip jis neaprėpia nei pradžios nei pabaigos laiko. Laikas Visatoje yra be pradžios ir be pabaigos. Kaip Visatos erdvė virš tam tikro dydžio, taip laikotarpis virš tam tikro ilgio, jau nebeturi žmogui reikšmės.

Dėl aiškumo aš noriu priminti vieną juokingą nuotykį. Vieno universiteto svetainėje fizikos profesorius davė prelekciją abelnai publikai apie gamtą ir apie pabaigą gyvenimo mūsų saulinės sistemos ir mūsų žemės kamuolio. Pagal jo apskaičiavimą šio svieto pabaiga ateisianti už 4 šimtų milijonų metų. Dievobaimingai žmonelei, besiklausant tų pranašysčių, labai tas įstrigo į mintį. Bet iki

(Tąsa ant 3-čio pusl.)

Prof. Bruno Pontekorvo spaudos konferencija

(Tęsinys iš 2-ro pusl.)

nas Molotovas sakė, kad toks darbas dirbamas.

Atsakymas: Aš asmeniškai nieko nežinau apie karinį atominės energijos panaudojimą TSR Sąjungoje. Tai, kas jus domina, jūs galite perskaityti V. M. Molotovo kalboje.

Prancūzijos laikraščio "Humanite" korespondentas P. Kurtadas klausia: Ką gali konkrečiai padaryti viso pasaulio mokslininkai, kad atsilieptų į jūsų raginimą?

Atsakymas: Aš manau, kad pavyzdį, kaip gali viso pasaulio mokslininkai atsakyti į tą raginimą, teikia Pasaulinės Taikos Tarybos pirmininko, didžiojo mokslininko Frederiko Žolio-Kiurio veikla.

Ar radote jūs kokį nors mokslininkų - atominink ų metodų ir orientacijos skirtumą TSR Sąjungoje ir Anglijoje? — klausia agentūros Frans Pres korespondentas A. Širė.

Atsakymas: Aš esu tos nuomonės, kad tarybinis mokslas, tarybinė fizika — pirmoji pasaulyje.

K. Brodnėjus: Nepaprastų aplinkybių arba pavojaus, kuris galėtų grėsti Tarybų Sąjungai, atveju, ar jūs, profesoriau, priimtumėte raginimą dirbti ne tik taikia, bet ir kitomis atominėmis energijos panaudojimo kryptimis, jeigu jus paprašytų dirbti ne tik taikaus atominės energijos panaudojimo srityje?

Atsakymas: Aš—tarybinis pilietis ir kartu su visa tarybine liaudimi pasirengęs visomis savo jėgomis ir priemonėmis tarnauti liaudžiai. Bet aš norėčiau priminti ponui žurnalistui, kad visa tarybinė liaudis šiandien gina taiką ir pasisako už atominio bei vandenilinio ginklo uždraudimą.

V. Majevskis ("Pravdos" laikraščio korespondentas): Dėl jūsų pareiškimo, profesoriau, kuris buvo šiomis dienomis paskelbtas, Vakarų spaudoje ir radijo laidose, pasirodė teigimai, kad tas pareiškimas tariamai jūsų padarytas ne savanoriškai. Aš norėčiau išgirsti jūsų nuomonę tuo klausimu.

Atsakymas: Tokie pareiškimai tiesiog absurdiški. Bet tai ne pirmi tokie pareiškimai, kuriuos daro užsienio spauda.

Baigdamas profesorius B. Pontekorvo išreiškė viltį, kad spaudos konferencijos dalyviai objektyviai perteiks spaudoje jos turinį.

Norwood, Mass.

L.L.D. ir kitų organizacijų, taipgi Laisvės skaitytojų bei rėmėjų susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio-April 17 d., pradžia 3 valandą popiet, Finų Svetainėje, 47 Chapel Court. Prašome visų būtinai atsilankyti.

Kuopos komitetas.

7 vaikai sudegė, kai jų motina linksminosi

Tacoma, Wash. — Tuo tarpu, kai jų motina, palikusi juos vienus, linksminosi kino-teatre stebėdama filmą, 7 vaikai sudegė gaisre. Vaikai buvo nuo 15 iki 3 metų amžiaus. Gaisras, kaip manoma, prasidėjo elektrai sugedus šaldytuve. Motina, Mrs. Clifton, yra policijos klausinėjama.

Ar jau rengiate ką Laisvės paramai?

Žmogus ir visata

(Tąsa nuo 2 pusl.)

prelegentas užbaigė prelekciją, ji pamiršo, ar profesorius sakė, kad svieto pabaiga ateis už keturių šimtų milijonų metų ar už dviejų. Todėl po prelekcijos ji priėjusi prie profesoriaus klausė, ar jis sakė 200 ar 400 milijonų metų. Profesorius sakė, kad svieto pato pabaiga galės ateiti už 400 milijonų metų. Žmonelės veidas nušvito, akys linksmai sužibėjo ir dievobaimingai atsidusus iš gilumos širdies ištarė: "Ačiū Dievui"...

Matote, mažiau protaujančiam žmogui dukart tiek laiko iki pasaulio galo, negu kiek jis manė, yra pasitenkinimas. Giliau protaujančiam žmogui, kuriam jau beliko gal pora desėtkų metų gyventi, du ar keturi šimtai milijonų metų jau neturi jokios praktiškos reikšmės.

Tiek ir tiek skaitlinių, turinčių ir neturinčių praktiškos reikšmės, galima pateikti. Paimkime saulės dydį palygint su žemės kamuoliu, kuris yra tiek pat, kiek rugių pūras prieš vieną grūdą. Apskaičiuotas saulei šviesti belikęs 400 milijonų metų laikas palyginti su šešeto desėtkų metų žmogaus amžiumi, žmogaus amžius yra tik trumputis akimirksnis. Daugmilijoninis saulės amžius, palyginti su Visatos amžiumi, yra tik tiek, kiek giedrioje naktyj meteoro blykstelėjimas. Mokslininkai apskaičiuoja, kad penki milijonai prieš saulės užgesimą ir mūsiškio pasaulio galą saulė užsižiebs, lyg žiežirba baigdama degti, ir ant žemės kamuolio temperatūra pakils netoli dviejų šimtų laipsnių. Ir tuomet joks gyvis ant mūsų žemės neišliks.

Matuojant erdvę irgi ne menkesnės skaitlinės. Nuo žemės kamuolio iki mėnulio yra ketvirtadalis milijono angliškų mylių, iki saulės — 93 milijonai mylių, o iki arčiausios žvaigždės, kuri randasi už mūsų saulinės sistemos ribų, trejų šviesos metų tolis.

Šviesos greitis yra 186 tūkstančiai angliškų mylių per sekundę. Kurie turite norą, paėmę paišelį suraskite, kiek yra sekundžių vieneriuose metuose ir paskui tą skaitlinę padauginkite per 186,000, ir, man rodosi, gausite netoli 60 bilijonų (60,000,000,000) mylių — netoli mūsų šalies karinio biudžeto...

Tai matote, kaip greitai didelės skaitlinės praranda praktišką reikšmę.

Mūsų saulinė sistema yra tik mažytė grupelė erdvėje, susidedanti iš saulės jos centre, devynių planetų, daugelio kometų ir meteorų spiečių aplink ją. Artimiausia mums žvaigždė mūsiškiame žvaigždyne (galaksėje) yra trejų šviesos metų atstume. Na, o astronomai mums sako, kad jie per savo galingus žiūronus mato už mūsų žvaigždyno kitus žvaigždynus (ekstragalaktines žvaigždžių sistemas, dar kitaip vadinamas "island universies"), kurie randasi šimtų milijonų šviesos metų atstume nuo mūs.

Tie erdvės "salynai" nestovi vietoje. Mūsų saulė sukasi aplink savo "ašį," o aplink ją skrenda planetos, kometos ir meteorai, gi visa saulinė sistema skrenda tolyn su kitomis žvaigždėmis ir jų sistemomis aplink mūsų žvaigždyno (galaksės) "ašį" (centrą). Visi kiti žvaigždynai (ekstragalaktinės sistemos) daro tą patį. Atsitinka ir katastrofų, susikūlimų, bet Visata iš griūvėsių, iš dulkių vėl sutveria, sukristalizuoja naujus kūnus. Ir taip be galo. Žiūrint į Visatą mineties akimis, ji yra panaši į didelį kambarį, pilną dulkių. Kiekviena dulkelė yra žvaigždė bei planeta. Kiekvieną dulkių grupelę galima prilyginti erdvės žvaigždynui, "salynui."

(Ryšium su šiuo palyginimu reikia pastebėti, kad kambario ribos yra žinomos, o Visatos ribų nieks nežino ir nieks nedrįsta pranašauti, kad jos kada nors bus žinomos, arba kad tokios ribos yra. Žmogaus protas tam tebėra bejėgis. Todėl Visata ir vadinama beribe.)

Kalbėjome apie tokius didelius dalykus kaip beribį laiką, erdvę, žvaigždynus ir, abelnai sakant, apie Visatą. Palyginus su tuo viskuo, žmogus yra toks mažytis, toks menkutis, taip trumpai gyvenantis, kad apie jį, rodos, neverta nė kalbėti. Iš medžiagos atžvilgio tai būtų tikra tiesa. Bet iš protiško atžvilgio jis pasilieka milžinu, palyginus kad ir su taip didele, beribe Visata.

Jei žmogus neturėtų domėjimosi ir proto įvertinti: tai kas, kad erdvė matuojama šviesos metais; tai kas, kad žemės kamuolis sukasi aplink savo ašį ir skrenda ratu aplink saulę; tai kas, kad pavasarį upeliai čiurlena; tai kas, kad vasarą gėlės žydi, žavėdamos sielą savo malonia išvaizda; tai kas, kad jūra banguoja ir jos mėlynuoju paviršiumi švelnus vėjelis pučia, gaivindamas žmogaus kūną, kaitros išvargintą? Jeigu ir atsitiktų toks gamtos stebuklas, kad atsirastų be žmogaus proto tokie dalykai: kaip automobilis, bėgantis šimtą mylių į valandą; kaip orlaivis, skrendantis aplink žemės kamuolį šimtais mylių į valandą; kaip jūros didlaivis, lyg plaukiojantis palocius; kaip puošniausios vasarvietės ir viešbučiai; kaip puikiausi gyvenamieji namai su voniomis, elektra ir kitokiais moderniškais įrengimais; kaip visi kitoki gyvenimo patogumai, — tai kas iš to visko, jei žmogus neturėtų proto ir sielos tą viską įvertinti?

Tai kas: kad sukrypusioje bakužėje vargdienis skursta; tai kas kad jo vaikučiai auga nedatekliuje ir be mokslo; tai kas, kad dėl stokos lėšų ne visi gali turėti gydytojus ir gyduolių; tai kas, kad didžiausias Visatos išdavas — žmonių gyvastis ir protas — eikvojasi dėl stokos kasdieninių gyvenimo reikmenų; tai kam tai apeitų, jei žmogaus širdis neplaktų, jei jo kraujas gyslomis nekursuotų, jei jo akys nematytų ir jo siela ir protas neveiktų ir to visko nejaustų?..

Taigi, žmogaus siela ir protas yra aukščiausias beribės Visatos išdavas!

J. P. Bevardis

Hartford, Conn.

L. M. Kliubo susirinkimas įvyks pirmadienį, balandžio-April 18 d., prasidės 7:30 val. vakare, 157 Hungerford St.

Kviečiame visas nares dalyvauti šiame susirinkime.

V. K.

N. GOGOLIS

Senieji dvarininkai

(Tąsa)

Aplamai, Pulcherija Ivanovna būdavo labai gerai nusiteikusi, kai pas juos būdavo svečių. Geraširdė senutė! Ji taip buvo atsidavusi svečiams! Aš mėgau buvoti pas juos ir nors baisiai apsirydavau, kaip ir visi, kurie pas juos svečiuodavosi, nors man būdavo tai labai kenksminga, — vis dėlto aš taip noriai važiuodavau pas juos. Beje, aš manau, ar tik patsai Mažosios Rusijos oras nepasižymi kažkokia savybe, padedančia viršikinti, nes jeigu kas nors sumanytų šitaip prisivalgyti čia, tai, be abejonės, vietoj lovos atsidurtų be gulis at stalo.

Geraširdžiai senukai! Bet mano pasakojimas artėja prie labai liūdno įvykio, kuris visiems laikams pakeitė šito ramaus kampelio gyvenimą. Šis įvykis pasirodys juo labiau nuostabus, kad jį iššaukė labai menkas atsitikimas. Bet, taip jau sutvarkytas pasaulis, kad menkos priežastys iššaukia didžius įvykius, ir, priešingai, dideli užsimojimai baigiasi menkais padariniais. Kuris nors kariautojas sukaupia visas savo valstybės pajėgas, kariauja keletą metų, jo karvedžiai išgarsėja, ir, pagaliau, visa tai baigiasi tuo, kad įgyja žemės sklypelį, kuriame nėra kur pasodinti bulvių; o kartais, priešingai, du kokie nors dviejų miestų dešrininkai susipeša dėl kokių niekų, ir vaidai apima, pagaliau, miestus, po to miestelius ir kaimus, o toliau ir visą valstybę. Bet palikime šiuos samprotavimus: jie netinka čia; be to, aš nemėgstu samprotavimų, jeigu jie samprotavimais ir lieka.

Pulcherija Ivanovna turėjo pilkutę katytę, kuri beveik visada gulėdavo, susirietus į kamuoliuką, prie jos kojų. Pulcherija Ivanovna kartais glostydavo ją ir kutendavo pirštu jos kaklelį, kurį išlepinta katytė ištiesdavo kaip galima aukščiau. Negalima sakyti, kad Pulcherija Ivanovna perdaug ją būtų mylėjusi, bet šiaip sau buvo prie jos prisirišusi, nes buvo įpratusi visada ją matyti. Afanasijus Ivanovičius tačiau dažnai pasijuokdavo iš tokio prieraišumo.

— Aš nežinau, Pulcherija Ivanovna, kas jums toji katė; kam ji jums? Jeigu jūs turėtumėt šunį, tai kitas reikalas: šunį galima pasiimti medžioti, o iš katės kas?

— Geriau jau tylėtumėt, Afanasijau Ivanovičiau, — sakydavo Pulcherija Ivanovna, — jūs mėgstate tik kalbėti, ir daugiau nieko. Šuo nešvarus, šuo viską išdaužys, o katė — tylus padaras, ji niekam blogo nedaro.

Beje, Afanasijui Ivanovičiui buvo vistiek, ar katės, ar šunes; jis tik dėl to taip kalbėdavo, kad truputį pasijuoktų iš Pulcherijos Ivanovnos.

Už sodo buvo didelis miškas, kurio vis dėlto pasigailėjo ir išradingasis prievaizdas, gal būt, dėl to, kad kirvio poškėjimas būtų pasiekęs net Pulcherijos Ivanovnos ausis. Jis buvo tankus, apleistas, seni medžių liemens buvo apgaubti išsikerojusių lazdynų ir panešėjo į gauruotas balandžių kojas. Šitame miške gyveno laukiniai katinai. Laukinių miško katinų nereikia painioti su tais vikruoliais, kurie laksto po namų stogus; gyvendami miestuose, jie, nežiūrint į savo žiaurų būdą, žymiai daugiau civilizuoti, negu miškų gyventojai. Šitie, priešingai, dažniausiai atšiaurūs ir niurūs padarai; jie visada vaikščioja perkarę, liesi, miauksi šiurkščiu, neapdailintu balsu. Jie pasirausia kartais požeminiais takais po sandėliais ir vagia lašinius; pasirodo net pačioje virtuvėje, įšokdami staiga pro atdarą langą, jeigu pastebi, kad virėjas nuėjo į piktžoles. Aplamai, jokie taurūs jausmai jiems nežinomi; jie maitinasi plėšikaudami ir smaugia mažučius žvirblius jų lizduose. Šiti katinai ilgai uostinėjosi per skylę po svirnu su ramia Pulcherijos Ivanovnos katyte ir pagaliau prisiviliojo ją, kaip kad kareivių būrys prisivilioja kvailą valstietę. Pulcherija Ivanovna pastebėjo katės dingimą, pasiuntė ieškoti jos; bet katė neatsirado. Praėjo trys dienos; Pulcherija Ivanovna apgailestavo, bet pagaliau visai ją pamiršo. Vieną kartą, kada ji revizavo daržą ir grįžo su pačios nuskintais šviežiais agurkais Afanasijui Ivanovičiui, ji nustebo išgirdusi labai gailų miauksėjimą. Ji lyg instinktyviškai šūktelėjo: "kac, kac!", ir staiga iš piktžolių išėjo jos pilkutė katytė, liesa, perkarusi, buvo žymu, kad ji jau keletą dienų nieko nebuvo ėdusi. Pulcherija Ivanovna ir toliau šaukė ją, bet katė stovėjo priešais, miauksėjo ir nedrįso prieiti arčiau; buvo matyti, kad per tą laiką ji visai nujauko. Pulcherija Ivanovna ėjo pirmyn, tebešaukdama katę, kuri baugiai ėjo paskui ją ligi pat tvoros. Pagaliau, pamačiusi seną pažįstamą vietą, įėjo ir į kambarį. Pulcherija Ivanovna tuojau liepė duoti jai pieno ir mėsos, ir sėdėdama priešais ją, gėrėjosi savo vargšės favoritės godumu: kaip ji rijo kąsnį po kąsnio ir lakė pieną. Pilkutė pabėgėlė beveik bematant pastorėjo ir ėdė jau nebe taip godžiai. Pulcherija Ivanovna ištiesė ranką, norėdama ją paglostyti, bet nedėkingasis padaras, matyt, jau perdaug buvo apsipratęs su plėšriaisiais katinais arba persiėmęs romantiškais įsitikinimais, kad mylinčiam neturtas mielesnis už puikius rūmus, o katinai buvo pliki, kaip tilvikai; kaip ten bebūtų buvę, ji iššoko pro langą, ir niekas iš dvaro tarnų negalėjo jos pagauti.

(Bus daugiau)

ALDLD REIKALAI

LLD 15-tos apskrities konferencijos protokolas

LLD 15-tos apskrities metinė konferencija įvyko kovo 20, 1955 metais, Cleveland, Ohio.

Konferenciją atidarė apskrities komiteto pirmininkė Ona Gendrich. Į mandatų komisiją išrinkta F. Skleriai ir S. Kalulionis. Iki mandatų komisija sutvarkė mandatus, pirmininkė pakvietė delegatus pakalbėti. Kalbėjo: P. Nemura, J. Bagdonas, pittsburgietis Docis, J. Palton ir J. Žebrys. Mandatų komisija raportavo, jog delegatų randasi: nuo 22 kuopos 8, nuo 51 vienas ir nuo 190-tos kuopos 9. Viso 18 delegatų. Suteiktas sprendžiamas balsas 7 apskrities komiteto nariams. Tokiu būdu konferencijoje su sprendžiamu balsu dalyvavo 25.

Konfer. pirm. išrinktas P. Nemura, sekretorium J. N. Simans, ir Marė Nikas laiškų ir raportų skaitymui. Į rezoliucijų komisiją išrinkti: Julius Krosin, St. Ivan ir St. Kaziulonis.

Skaitytas protokolas iš praeitų metų konferencijos ir priimtas kaip užrašytas.

Skaitytas pasveikinimas su $10 nuo 190-tos kuopos ir maloniai priimtas.

Skaitytas pasveikinimas konferencijai nuo LLD Centralinio komiteto ir pakvietimas tinkamai atžymėti šiais metais 40 metų sukakties LLD gyvavimo jubiliejų, surengiant kultūrinius parengimus, literatūros vakarus, ir taipgi gauti naujų narių ir, ant kiek galima, gauti atgal buvusius LLD narius. Viskas konferencijos priimta vienbalsiai.

LLD 15-tos apskrities komiteto raportas už 1954 metus

Komitetas atlaikė 5 susirinkimus. Surengė pikniką, kuris davė pelno $66.29, ir surengė pažmonį su vakariene, kuri davė pelno $13.17. Surengė metinę konferenciją ir patiekė pietus delegatams ir svečiams. 1954 metais Komitetas išaukojo apšvietos reikalams $97.46. Pabaigoje 1954 metų apskrities iždė buvo $108.38. Apskritis, pabaigoje 1954 metų turėjo 3 kuopas su 156 nariais, gavo naujų narių 8, nustojo 16, iš jų vienas mirė. Sekretorius **J. N. Simans.**

Apskrities kuopų raportai už 1954 metus

LLD 22 kuopa atlaikė 5 susirinkimus, gavo 4 naujus narius, nustojo 10, iš jų vienas, Juozas Gurklis, mirė; pabaigoje 1954 metų turėjo 58 narius: parengimų turėjo 2, literatūros pardavė už $15, išaukojo apšvietos reikalams $129 ir iždė pabaigoje 1954 metų turėjo $278.40.

LLD 51 kuopa atlaikė 3 susirinkimus, turėjo 1 parengimą, gavo 1 naują narį; pabaigoje 1954 metų turėjo 13 narių; literatūros išplatino už $3.50, išaukojo apšvietos labui $80 ir iždė turi $140.

Sekretorius **Jonas Rubas.**

LLD 190 kuopa atlaikė 4 susirinkimus, gavo 3 naujus narius, nustojo šenų narių 9; pabaigoje 1954 metų kuopa turėjo 85 narius; parengimų turėjo 2, literatūros išplatino už $12.50 ir iždė turi $142.68.

Sekretorius **J. Žebrys.**

Apskrities Komiteto ir kuopų raportai priimti vienbalsiai.

NUTARIMAI

Nutarta atžymėti ALDLD 40 metų gyvavimo sukaktį su jubiliejiniu pikniku ir prakalbomis. Pikniko surengimu rūpinsis LLD 15-tos apskrities Komitetas ir visos apskrities kuopos. Pelnas nuo pikniko paskirtas jubilijatei, mūsų apšvietos Draugijai. Piknikas įvyks rugpiūčio 21 d.

Nutarta paaukoti iš apskrities iždo įvairiems apšvietos reikalams, $113 su centais. Aukas paskirstys apskrities Komitetas.

Rezoliucijų komisija pagamino rezoliuciją Už Tinkamą Atžymėjimą ALDLD 40 metų jubiliejaus. Rezoliucija priimta viebalsiai.

Išrinktas apskrities komitetas 1955 metams iš sekamų: A. Gendrich, M. Gedaminskienė, M. Nikas, J. Krosin, J. Žebrys, St. Ivan, J. Stripeika ir J. N. Simans.

Sekančiai konferencijai vieta ir laikas palikta nustatyti Apskrities Komitetui.

Konferencija baigėsi 1-mą valandą popiet.

P. Nemura, pirm.
J. N. Simans, sekr.

LLD 15-tos Apskrities konferencijos rezoliucija už tinkamą atžymėjimą OLDLD 40 metų jubiliejaus.

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugija yra didžiausia Amerikos lietuvių apšvietos Draugija, kuri savo 40 gyvavimo laikotarpyje išleido 60 mokslo, sveikatos, ir dailiosios literatūros srityje knygų. Prie to leidžia mokslo, meno ir literatūros trimėnesinį žurnalą Šivesą.

ALDLD Moterų skyrius išleido 19 mažesnio turinio knygų ir brošiūrų.

Abelnai per tą keturių dešimtų metų laikotarpį mūsų apšvietos Draugija yra nuveikusi labai didelį apšvietos-kultūros ir organizavimo darbus tarpe Amerikos lietuvių.

Todėl, turėdami mintyse mūsų apšvietos Draugijos nuveiktus darbus, privalome nevien pasidžiaugti, bet tinkamai atžymėti jos 40 metų jubiliejų. Visos kuopos ir apskri-

(Tąsa 4—tame puslap.)

Montello, Mass. **Pavasarinis**

KONCERTAS IR ŠOKIAI

Šį koncertą rengia Liuosybės Choras

Įvyks Balandžio 16 April

Lietuvių Tautiško Namo Salėje

North Main ir kampas Vine St.

Pradžia 7 val. vakare **Įžangą $1.00**

Gražią dainų programą duos *Latvių Choras* iš Roxbury, vadovaujamas Edward Sugar, *Laisvės Choras* iš Hartford, vadovaujamas Wilma Hollis, vietinis *Liuosybės Choras,* vadovaujamas Albert Potsus; solistai *Rožė Stripinis* ir *Aldona Wallen.*

BUS GERA MUZIKA ŠOKIAMS

Taipgi turėsime užkandžių ir gėrimų. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės atsilankyti.

Rengimo Komisija

MONTREAL, CANADA

Įžeidžiančiai pajuokė Vienos berniukų chorą

Šiuo laiku čia gastraliuoja Vienos (iš Austrijos) berniukų choras, kurį sudaro berniukai tarp 10 ir 14 metų amžiaus. Vieną vakarą jie išėjo pasivaikščioti, priprastu jų būdu, kuomet svetimame mieste, išsirikiavę po du. Tuo tarpu vietinių jaunuolių būrys, Rosemount Panthers Klubo nariai, prisiartino prie jų, pradėjo pamėgdžioti berniukus, nuduodami militarinį maršavimą, visaip juos išjuokdami ir "saliutuodami" pakeliant choristų berniukų kepures. Paskiau paliko juos ramybėje.

Sekančią dieną, Panthers Klubo pirmininkas, James Nelson, pats tik 18 metų amžiaus, viešai atsiprašė Vienos berniukų chorą už jo įžeidinėjimą. Sako, "mes nežinojome, kad čia svetimos šalies choristai, bet manėme, kad vietinių 'kadetų' grupė, todėl norėjome tik šiaip sau iš jų juokų turėti."

Siekia pakeisti hotelio vardą

Kaip žinia, Canadian National Railways kompanija, kurios pusę šėrų turi federalė Kanados valdžia, pradėjo statyti prie Central gelžkelio stoties naują ir didžiausią Kanadoje, "Kanados" viešbutį, vertės $20,000,000, ir davė jam jau ir vardą "Queen Elizabeth Hotel" (dėja, nors dar tik pradėjo budavoti, vadina Kanados hoteliu ir jį budavoja už Kanados žmonių pinigus, bet jau pervestas, kai bus baigtas, valdyti Amerikos Hilton hotelių magnatui).

Kadangi minėtas hotelis budavojamas Kvebeko provincijoje, kur didelę daugumą gyventojų sudaro francūzų tautybės žmonės, todėl didelis sentimentas vyrauja, kad hoteliui būtų duotas francūziškas vardas. Francūzų nacionalistų grupė — Ligue d'Action Nationale—iš naujo pagyvino šį klausimą ir užsidėjo kvotą surinkti 100,000 parašų po peticija, reikalaujant, kad viešbutis būtų pavadintas "Shateau Maisonneuve."

Tačiau nežiūrint net ir to, abejotina, kad CNR baronų užkietėjusios galvos pakeis jo vardą.

Kaltina policiją už "apsaugojimą" sunkvežimių

Kaip jau žinia, dabartinė Montrealo miesto administracija veda platų policinių jėgų valymą, kurie policininkai nevykdė atatinkamai įstatymų. Tuo tarpu miesto tarybos lyderis Marcel Lahaille mano ir šiškėlė tarybos posėdyje, kad ir dabartiniai perorganizuotas policijos departmentas nevykdo įstatymų. Priešingai, jis sako, kai kas iš policijos net apsaugoja įstatymų laužytojus. Jos ypatingai kreipė dėmesį į sunkvežimių kompanijas, kad jos savo milžiniškai didelius sunkvežimius pastato kur tik nori gatvėje, varginant gyventojus, kas yra prieš miesto įstatymus ir jiems policija nieko nesako, jų nenuvaro arba nenubaudžia. Tai išeina, jis sako, kad jie turi policijos apsaugą.

O, tai ir draugas

Du ukrainų tautiečiai buvo draugai, kol pagaliau Roman Huschellsky 36 metų amžiaus, antrąjį, Nick Balko, 40 m. amžiaus, pradėjo grąsinti, kad jis sudarys taip, kad šis bus įveltas į narkotikų gengę. Prižadėjo nedaryti to tik tada, jei pastarasis sumokės jam $2,500. Bijodamas papulti į bėdą, kad nelikti, pasak jo, misterišku lavonu, jis ir sumokėjo reikalaujamą sumą. Prie to jis dar grąsinimu buvo priverstas nešiotis mažą buteliuką, būk tai su narkotiku, kaip įrodymą, kad jis tikrai priklausąs narkotikų gengei.

Huschellsky dabar areštuotą ir atiduotas teismui. Tyrinėjant minėtą buteliuką su tariamu narkotiku pasirodė, kad tai buvo tik paprastas mineralinis vanduo. Abu, matomai, tik neseniai į Kanadą atvažiavę, nes pradiniam teisme abu turėjo vertėjus.

GIMĖ

Mr. ir Mrs. Felix Žemaitis susilaukė sveiko ir gražaus sūnelio. Gimė Reddy Memorial ligoninėje.

SERGA

Grace Filerienė aplaikė labai sunkią operaciją. Ligonė randasi Royal Victoria ligoninėje. Taipgi Elena Mickevičienė toje pat ligoninėje aplaikė operaciją.

Alfonsas Stankevičius (Smetonienės brolis) susirgo ir gydosi namuose. J.—

A.L.D.L.D. Reikalai

(Tąsa iš 3-čio pusl.)

tis turi surengti kultūrines sueigas su prakalbomis, paskaitomis ir kitokias tam tikslui pramogas. O kas svarbiausia, kad visos kuopos ir nariai pasiimtume sau už pareigą gauti naujų narių ir ant kiek galima grąžinti buvusius nariais į mūsų apšvietos Draugiją.

Komisija: **J. Krosin, S. Kazulionis, St. Ivan**

Cleveland, Ohio

NUOŠIRDI PADĖKA

Draugams Alenutei ir Endriui Salen už dovanas, atlankymus ir nuvežimą manęs sergančio visur, kur tik buvo reikalas. Draugams Plaušams už lankymą manęs ligoninėje ir namuose. Draugei Williams už gražią dovaną ir atlankymus. Draugams Abraičiams už dovanas ir lankymą. Draugams Karnienams už dovanas ir atlankymus. Mykolui ir Tekliai Cheplams už atlankymą ir dovanas. Juliai Werner už dovanas, ir abelnai visiems draugams ir draugėms už gražius ir malonius sveikinimus, kada aš buvau pagautas žiaurios ligos. Jūsų malonumas, brangūs draugai ir draugės, suteikė man daug energijos nugalėti ligą ir tęsti savo gyvenimą tolyn.

Dar kartą nuoširdžiai dėkavoju visiems!

Jurgis Gabriūnas

Linų produkcija viršum plano

PANEVĖŽYS. — Marytės Melnikaitės vardo kolūkyje sėkmingai vykdomas pirminis linų apdirbimas. Kolūkiečiai jau pristatė viršum plano 1,300 kg linų pluošto ir daugiau kaip 33,000 kg linų šiaudelių.

Sparčiai stato linų pluoštą valstybei "Poežerio," Marytės Margytės vardo, "Pirmūno" ir kiti rajono kolūkiai.

Įsakė iškelti iš kapo

Sing Sing kalėjimo mirties kambaryje neramus būna Leonard Salemi, 42 metų. Jį žada numarinti ateinančią savaitę. Buvo įtartas ir nuteistas mirtin už žmogžudystę, įvykusią 1952 metų vasarį.

Salemio advokatai reikalauja naujo teismo. Jie sako, kad medikališki raportai apie nužudytojo padėtį mirties metu buvo dvejopi. Jie tikrina, kad vadovaujantis- vienu raportu Salemi buvo nuteistas, bet jeigu vadovautųsi kitu, jis galėtų būti nuo mirties išgelbėtas.

Teisėjas Goldstein įsakė iškelti iš kapo nužudytojo Walter Forlenza lovoną ir vėl ištyrinėti išsprendimui to ginčo.

Ar Tamsta jau gavai Laisvei naują skaitytoją? Jei ne, tai pasirūpink gauti.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Vienas sūnus, kuris nenori palikimo

New Yorko palikimų teisme iškilo nepaprasta mūsų laikams byla, kurią stebėdami žmonės negali savo akims ir ausims tikėti. Mirusio turtuolio išradėjo Eugene F. Suter sūnus nenorįs turėti nieko bendro su tėvo jam paliktu trust fondu.

To fondo dabartinis turtas apskaičiuojamas vertu $350,-000.

Kadangi tam turtui globoti yra įgalinta turtuolių Wall gatvės advokatų firma, tad ji argumentuoja, kad Suteris negali nusiplauti rankų. Jis pats vienas negali paimti į savo rankas fondo ir padaryti su pinigais, ką jis norėtų — fondas sudarytas taip, kad jis gali iš jo imti tik dalimis, veik per visą amžių. Taigi, negali atsikratyti nei tų globėjų.

Kai jam suėjo 21-ri metai 1953 metų birželio 12-tą, jaunasis Suteris gavo iš to fondo 30 tūkstančių su virš dolerių. Sakoma, kad jis tuojau ir išdalino tą sumą įvairioms įstaigoms. Tarpe kitų, davęs socialistų partijai $5,000 ir negrų mokyklai prie Yale universiteto $1,500.

Pasklidus žinioms apie tą bylą, reporteriai bandė jį susigauti pokalbiui, bet jis atsiliepė nieko neturįs svarbaus pasakyti. Visgi jie dasigavo į jo kambarį Yale bendrabutyje. Sako, jog jame stovi paprasta studento lovelė, uždengta armijos blanketu. O visi kiti jo rakandai buvę knygos, knygos visur.

Iš viso ko atrodytų, kad auga kitas Lamontas, kuris, nežiūrint ištekliaus, nenori išeikvoti savo gyvenimą tuštybėms.

Įdomu stebėti, kas darysis toliau. Suėjęs 30 metų, jis turi teisę paimti iš to fondo ketvirtąją dalį; suėjęs 35 —vieną trečdalį to, kas bebūtų likę; o fondo amžiui išsibaigus, 1973 metais, pasiimti visus likusius.

Tai gal bus pirmoji tokios rūšies byla. Daugelio turtuolių našliai ir vaikai turtą palikusius gimines paskelbia netekusiais proto pastangose parodyti, būk jie iš beprotystės turtą paliko kitam, ne jam. Varžybinių bylų pilni teismai. O čia radosi toks, kuris sako, kad jam gyvenimui užtenka "dviejų rankų ir savos galvos." Jis esąs pareiškęs, kad jis nenori būti trusto fondo savininku "moraliais ir politiniais" sumetimais. Iks

NEMOKAMOS PRELEKCIJOS APIE SVEIKATĄ

Brooklyno Public Library skyriuose pradėta eilė prelekcijų įvairiais sveikatos klausimais (anglų kalboje). Sekamos tokios programos (vakarais) įvyks: balandžio 20-tą, prie Franklin Ave. ir Hancock St.; balandžio 27-tą, Williamsburge, prie Devoe ir Leonard Sts.

Atvykęs iš Germantown į New Yorką jaunuolis Jim Galleli, Jr., skustuvu sužeidė sau rankų riešelius. Jį nuvežė ligoninėn, į pamišusiems skyrių.

Vienas frontinis IRT vagonas buvo veik pusiau nušokęs nuo bėgių Bronxe. Nukentėjusių nebuvo, nes nelaimė įvyko nakties laiku ir ant vidurinio kelio, kiti traukiniai praeidinėjo šalutiniais bėgiais.

New Yorko miestas nuo savo gyventojų už nešvarą vėl susirinko virš penketą tūkstančių viena diena balandžio 13-tą. Juos sumokėjo 314 asmenų.

Valdžia pažadėjo čiepų neišgalintiems mokėti

Paskelbus, kad Salk čiepai veikia ir kad čiepų išteks mažiesiems vaikams, nesibaigė čiepų gaminimo problema tiems, kurie neturi iš ko užsimokėti. Miesto valdžia gauna daugybę paklausimų, kaip bus beturčiams, ar tie liksis be čiepų.

Atsakydamas visiems susidomėjusiems, majoras Wagneris pareiškė, kad ta problema svarstoma. Jis žadėjo bėgiu kelių dienų pranešti, kokios ir kiek paramos biedniejį žmonės gali tikėtis.

Laivakroviai saugo savo kontraktą

Pradžioje šios savaitės Brooklyno prieplaukose dirbantieji laivakroviai dar vis griežtai tebesaugojo, kad samdoje ir darbe būtų prisilaikoma unijos su firmomis sudarytos sutarties.

Laivakroviai susirenka darbui 7:45, kaip įprasta. Jeigu firma pasamdo reikiamą skaičių darbininkų, jeigu samdo juos šiuo tarpu nustatyta tvarka, jie stoja į darbą. Jeigu mažina darbo grupes ar kaip kitaip paneigia sutarties kurią nors dalį, jie sėdi. Praėjusį pirmadienį tuo būdu apie 20 grupių prasėdėjo nuo 20 iki 70 minutų.

Unija pareikalavo susitikti Autoritetą

Transporto Darbininkų Unija praėjusį antradienį nutraukė derybas su Transit Autoriteto atsiųstais pavaduotojais. Unija sako, jog ta subkomisija "neturi galios" pilnutinai deryėtis, tad nėra prasmės nei unijos pareigūnų laiką eikvoti.

Unija pareikalavo susitikti su visu 5 asmenų Transit Autoritetu. Pareiškė, kad tik tuo būdu toliau vykdys derybas.

Transport Workers Unijos (TWU) Lokalas 100, kuriam vadovauja Matthew Guinan, reikalauja po 14 iki 18 ir pusės cento mokesties priedų už valandą.

Pavalgiusi puošniame Longchamps restaurane, ponia C. Blanc apsižiūrėjo, kad jos piniginė su $10,000 vertės apykakle kur nors "išėjo."

Liudytojas dingo

Queens prokuratūra sako, kad dingo be žinios Joseph Benenati, 33 metų, kurį tikėjosi turėti liudytoju žmogžudystės byloje. Dingo nevien jisai pats, bet neranda nei jo žmonos ir sūnelio.

Benenati su šeima paskiausiu laiku gyveno 94-31 110th St., Ozone Park, o jo linoleum krautuvė randasi 111-11 Liberty Ave. Nuėję jį pakviesti teisman, rado krautuvę ir namus užrakintus. Bijomasi, kad gauja galėjo juos nužudyti.

Bronxe prasideda 2 teismai, kuriuose paliesti 7 jaunuoliai. Penki bus teisiami dėl žmogžudystės ir sužalojimo savitarpiniame gaujų kare. O du teis už nužudymą apiplėšiamo asmens, nuo kurio jie atėmė dolerį.

Kolumbo vyčiai tikisi surinkti šimtą tūkstančių dolerių metinei savo veiklai Long Islande.

Pora neva kostumerių, vyras ir moteris, apiplėšė gaso stotį prie 1701 Bedford Ave.

Televizijos aktorės Eugenie Weiss vyras ir jos biznio vedėjas Samuel taip gerai priruošinėjęs ją pasirodymui publikai, kad aną dieną ji pasirodė su "juoda" akimi. Akį jis jai užjuodino ne dažais, bet kumštimi.

Būkite išleistuvėse

Gerbiamieji, kviečiame jus šį sekmadienį, balandžio 17-tą, 3 valandą, atvykti į Liberty Auditoriją, Richmond Hill. Ten įvyks linksmos filmininko Jurgio Klimo išleistuvės.

Išleistuvės bus linksmos todėl, kad jose dalyvaus mūsų gabi chorvedė Mildred Stensler ir kompozitorius Frank Balevičius, taipgi dainininkai: Augustinas Ešmanta, Tadas Kašķiaučius, Jonas Grybas, Nellie Ventienė ir kiti. Taipgi J. Klimas rodys filmas ir varžytinėmis išleis piešinius bei paveikslus.

Taigi, gerbiamieji, visi esate kviečiami atsilankyti, pasilinksminti su menininkais ir palinkėti draugui Klimui laimės jo darbe, filmavime operetės "Sudrumsta širdis." Įžanga nemokama. Kviečia,

Komisija

Išpaikintas vyrukas apmušė senutę

Brooklyne areštuotas 16 metų Frank Vivona. Sako, jog jis įdūko ant savo senutės už tai, kad jinai jį pakartotinai šaukė pareiti vakarienės į butą, 1340 43rd St. O kai jis vis neklausė, jinai išvarė iš kiemo namo tris jo bendrus, kurie visi susinešę į tą kiemą taisė dviračius.

Vyrukui pradėjus 75 metų senutę raižyti dviračio retėžiu, kas nors pašaukė policistą. Sako, kad vyrukas su tuo pat retėžiu atsisuko ir prieš policistą. Jis bus teisiamas.

Apiplėšė daktarą

Šešiems pacijentams laukiant savo eilės daktaro Scire kabinete, 235 Second Ave., New Yorke, vienas ginkluotas plėšikas atėmė iš daktaro $150 pinigais ir $500 vertės žiedą. Saugodamasis, kad laukusieji jo nepažintų, plėšikas pro juos išėjo laukan veidą prisidengęs laikraščiu.

Pastaruoju laiku apiplėšiama daug daktarų.

Jei tamsta dar neturi Metelionio knygos "Apie Dievus ir Žmones," tai pasirūpink įsigyti. Kaina $1.50. Gaunama Laisvės knygyne.

ELIZABETHPORT N. J.

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ SVARBUS PARENGIMAS

Šį šeštadienį visi keliai iš apylinkių miestų ir miestelių veda į Elizabethport. Čia LDS Trečioji Apskirtis, su Elizabetho ir Lindeno kuopomis, atžymės Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 25-kių metų sukaktį. Atžymės su gražiu parengimu — vakariene.

Šis svarbus parengimas įvyks rusų didžiojoje svetainėje, 408 Court St. Parengimo pradžia 7-tą valandą vakare. Šeštadienį, 16-tą dieną balandžio šios apylinkės LDS šventė ir tai turi įsitėmyti visi LDS šios apylinkės nariai ir LDS pritarėjai. Dalyvaukite skaitlingai ir būkite laiku.

Apart valgių bus graži ir meninė dalis programos. Pirmu kartu elizabethiečiai išgirs gražų kvartetą, susidedantį iš Aido ir Sietyno Chorų. Jie dainuos įvairias liaudies dainas. Bus traukiami judžiai ir jeigu jie nusiseks, tai bus galima juos matyti ir kitose lietuvių kolonijose.

Ir rengėjai sako, jie turi ir naują dalį programos, kuri suteiks atsilankiusiems pasitenkinimo ir linksmumo. Vakarienės namie nevalgykite. Valgių bus pakankamai visiems.

Visus kviečia bendra rengimo komisija

NEW YORK

MALE and FEMALE

HEATHCOTE EMPLOYMENT AGENCY

Poros ar pavieniai. Virėjai, tarnaitės, namų darbininkai. Pilnam laikui ar dalinai laiko. Patyrę ir be patyrimo. Guolis vietoje ar kitur. Greitai pristatome į darbą visus.

SC. 3-6160

HELP WANTED MALE

DĖMESIO

SUPERINTENDENT, Washington Heights. Gera įkaimynystė, pilnam laikui. $170 į mėnesį ir 3 rūmų apartmentas.

Del pasitarimo šaukite:

Tel. MO. 9-7382

(72-74)

REAL ESTATE

Rinktiniai medžiais apauginti lotai, 2 ir 3 miegrūmių namai. Ideališki atsistatytojams. $6,950 ir aukščiau. Maži įmokėjimai. 80% mortgage. Shells, nuo $3,200 aukštyn, pabudavoti. Prie vandens nuosavybės, Peconic Bay. Marių maudynės už 5 minučių. Žuvavimas. Mes laikome atdarą visada. Ofisas ant Sag Harbor, Bridgehampton Turnpike. **SAG HARBOR 5-0224 — SAG HARBOR 5-0743.**

(69-98)

BUSINESS OPPORTUNITIES

UŽ $2,000 NUPIRKSITE

Hardware—namas geležinių daiktų, maliavų, krautuvė, 5 metai kai įsteigta, žema randa. $350 savaitinių įeigų, biznis rezidencijinėje sekcijoje. Pardavimo priežastis, savininkas turi apleisti miestą. Tik kartą gyvenime tepasitaiko tokia proga.

STABILE HARDWARE, 53-11 Broadway, Woodside, L. I.

(71-77)

PARDUODA SAVININKAS--PORT CHESTER, Stationery, Grocernė ir delikatesų krautuvė. Įsteigta 8½ metai. Atdara 7 dienas savaitėje. 4 metam lysas, gali būti atnaujintas. Puikios įeigos patyrusiai porai. Su nuolaida prašo $8,000. Pamatymui šaukite: **WE. 9-9562** arba **WE. 9-6340.**

(73-76)

CHINCHILLAS

Dailios rūšies—$300 porai ir aukštyn. Pirma matykite mus N.C.B.A. nariai. Nemokamai pristatymas orlaiviu!!

Rašykite ar kreipkitės:

ANDES CHINCHILLA, Paramus, N. J.

Arba Room 830, 11 W. 42nd St. N. Y. C.

MASPETH

Ridgewood Plateau

Naujai Kostumerskai Statyti

2 Šeimom Namai

2 ir 3 Miegrūmiais

1 ir 2 Garadžiai

Beržinės šepos, mokslinė virtuvė, patios ir maudynės — vanities. Aliejum-vandeniu šildomi.

PRIEINAMOS KAINOS!

64th St. ir 53rd Drive

Busas į subway sustoja ant kampo

HICKORY 6-9654

ILLINOIS 9-3608

MEN'S CLOTHING

(Biskį Naudoti)

Kai kurie siūtai kainuoja virš $100. Labai akį patraukianti, įsigykite tuojau.

Ateikite Pasižiūrėti

Siūtai ir koutai nuo $9.00 ir aukščiau.

Taipgi nauji drabužiai

Z. Greenwald

1570 2nd Ave. (81—82 Sts.)

Tel. TR. 9-4909

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS

Savininkas

306 UNION AVENUE

BROOKLYN, N. Y.

Gerai Patyręs Barberis

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

Ligoninėje už kumštį

Edward Dubrowskis, angliškai vadinąsis save Oakridge, 37 metų, tapo pasiųstas ligoninėn tyrinėti protą. Sakoma, kad jis nepažįstamai merginai dailininkei, atsistojusiai ties prieplauka braižyti laivo paveikslą, smogė kumščiu.

Detektyvą įtarė narkotikų biznyje

Isaac (Jack) Ezagui, 30 metų, buvęs policijos narkotikams seklių būrio detektyvas, tapo įtartas, kad jisai pats veda narkotikų pardavimo biznį. Sakoma, kad jis dirbo iš abiejų pusių: gaudė kitus užsiimančius tuo jaunimą žalojančiu bizniu, o jų vietą biznyje užimdinėjo pats.

Kaltinamasis jau buvo 6 sykius pagerbtas už pasižymėjimus ir pasiekęs 2nd grade detektyvo laipsnį. Su juomi sykiu įtartas esant jo dalininku 3-jo laipsnio detektyvas Chester Mann, 32 metų.

SOBELLIO APGYNIMUI ŠAUKIA KONFERENCIJĄ

Žymių asmenų sudarytas ir remiamas Sobell Komitetas New Yorke šaukia konferenciją balandžio 23-čią, Great Northern Hotel, 118 W. 57th St., New Yorke. Kalbės autorius John Wexley ir eilė kitų visuomenininkų.

Byla ypačiai susidomėjo žmonės dabar, kuomet tapo išaiškinta melagingų samdytų liudytojų rolė.

PASKUTINĖ GEGUŽINEI KONFERENCIJA ĮVYKS BALANDŽIO 22-RĄ

Laikinasis Gegužinės Pirmosios demonstracijai rengti komitetas praneša, jog antroji (paskutinė) šių metų gegužinei suruošti konferencija įvyks balandžio 22-ros vakarą, Yugoslavų Salėje, 405 W. 41st St., New Yorke.

Komitetas kviečia unijistus ir visus susidomėjusius gegužine. Čia pateiks raportus, kas organizacijose jau nudirbta. Pateiks planus ir obalsius padarymui gegužinės galingu veiksniu už taiką, darbus ir laisves.